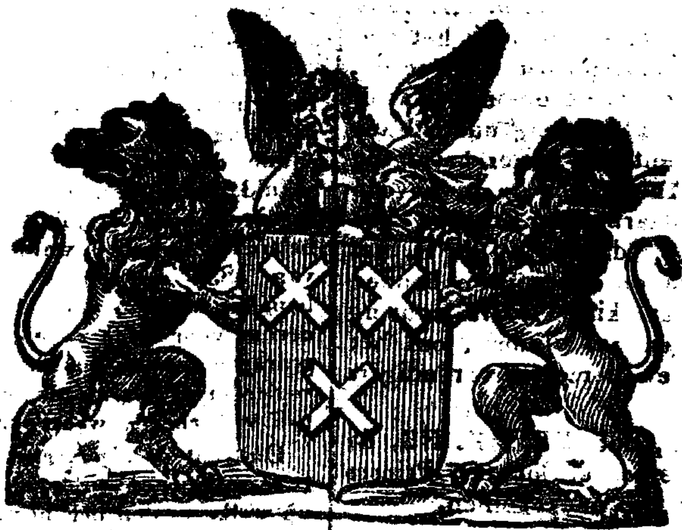
No. 283. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Dingsdag 3 December.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Breda. -- Uit Utrecht verneemt men, met leedwezen, dat de heer Mr. *H. A. Gales,* officier van justitie bij de regtbank van eersten aanleg te Amsterdam, om zijn karakter en bekwaamheden algemeen geacht, op eerstgenoemde plaats, in den ouderdom van 53 jaren, is overleden.

— Te Brussel is voor een paar dagen eene tweede bijeenkomst van de industrielen dier stad gehouden, met het oogmerk, om op middelen bedacht te zijn, ten einde in den nood der katoenfabrieken te voorzien. Door den reeds bij de eerste bijeenkomst tot president gekozen heer *Schumacher* werd te kennen gegeven, dat hij zich, ingevolge hem verleende autorisatie, tot de leden der hoofdcommissie voor de nijverheid had gewend, met verzoek om inzage te bekomen van het rapport, dat deze commissie belast is aan het bestuur te doen, over den tegenwoordigen crisis der katoenfabrieken in Belgie. Dit rapport was nog wel niet gereed, maar men had hem toch te kennen gegeven, dat een van de voornaamste punten, waarop bij hetzelve de aandacht van het bestuur ingeroepen werd, de daarstelling was eener maatschappij, in den geest van de voormalige handelmaatschappij. De vergaderde industrielen, na eenstemmig erkend te hebben, dat de katoenfabrieken, zonder tijdige ondersteuning, haren onvermijdelijken ondergang te gemoet gingen, hebben besloten, eene commissie van zes leden te benoemen, met last, dat deze een rapport zoude opmaken, in overeenstemming met hetgeen de fabrikanten van de vlaamsche steden openlijk hebben te kennen gegeven, en die daarenboven, als middel van herstel, tot grondslag, de daarstelling der handelmaatschappij, door de hoofdcommissie van de nijverheid beoogd, insgelijks zoude aanwijzen.

De Eecloosche fabrikanten, ten getale van zestien, hebben zich aan die der overige vlaamsche steden aangesloten, en hunne klagten over den nood der katoenfabrieken bij een *brief* in den *Messager de Gand* geplaatst.

— De vereeniging van de polenvrienden te Brussel, op gisteren, den verjaardag der poolsche omwenteling, is volgens de brusselsche bladen door eene aanzienlijke schaar bijgewoond en ordelijk afgeloopen. Onder degenen, die het woord gevoerd hebben, telde men den Poolschen professor *Lelewel*, de heeren *Gendebien*, *Lesbroussart*, de generaal *van Halen*, *Wolfrun*, *Hassman*, *Nowicki*, *Bartels*, *Pulaski*; een gedicht, ter gelegenheid der omstandigheid door den heer *van Hasselt* vervaardigd, werd voorgelezen.

— Zoowel *de Courrier Belge* als *l'Union* beklagen zich over de te Zonhoven gesloten overeenkomst, en willen dat daarbij aan de waardigheid van Belgie, bijzonder wat betreft de Maasvaart, en den vrijen doorvoer, zonder betaling van regten, van militaire goederen enz., zoude zijn te kort gedaan.

— De abt *Helsen* heeft zich voor eenige dagen naar Luik begeven; men zegt om ook daar zijne nieuwe leer ingang te doen vinden.

— De *Belge* verzekert, dat het kontrakt van aanneming, door den belgischen oorlogsminister *Evain* aan den heer *Bauwers* gegund, verre van vernietigd te zijn, reeds geregistreerd is geworden.

— Het koninklijk jagt van het kasteel van Laeken, dat dezer dagen door het bestuur van het sequester in veiling is gebragt, heeft naauwelijks 1800 franken opgebragt en is door den scheepsbouwmeester van de brusselsche werf gekocht. Hetzelve had bij den bouw op de Rotterdamsche werf 22,000 guldens gekost.

— Het brusselsch blad *l'Union* geeft nadere berigten omtrent het voorgevallene met zes officieren, die op disponibiliteit zijn gesteld geworden. Na te Hasselt, aan het eind van een feestmaal, *leve de Prins van Oranje!* te hebben geroepen, hadden zij in een estaminet eenige zich aldaar bevindende muzijkanten genoodzaakt, op straat de hollandsche nationale liederen te spelen, en hadden dezelve met herhaald gejuich beantwoord. Het berigt daarvan was niet door de militaire autoriteit, maar langs een ander kanaal, aan het oorlogs-bureau te Brussel bekend geworden.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 96; Metall. 96½; Braz. 66½; Sp. perpet. 57⅜, ¼, ⅛; 3 pCt. 37; Uitgest. 11¾; Sicil. 90¾; Rom. L. 90.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten November.

De berigten van de Spaansche grenzen zijn bij voortduring hoogst onzeker. Volgens het ministerieel avondblad, schijnt men heden geene telegrafische depeches te hebben ontvangen, en vermelden de brieven van oudere dagteekening niets belangrijks. Uit Perpignan schrijft men van den 21sten, dat onderscheidene benden insurgenten zich in het koningrijk Valencia hebben vertoond, doch dat eene derzelve te Morella door den gouverneur van Tortosa is verslagen. Men verzekerde voorts, dat de generaal *Morillo* aan het hoofd van een vrij aanzienlijk korps uit Gallicien in aantogt was, en reeds den 8sten Benavente had bezet, om zich met den generaal *Sarsfield* te vereenigen. Eindelijk zoude nog het Spaansch gouvernement de quarantaine-maatregelen voor de schepen uit de Fransche havens der Middellandsche komende, hebben opgeheven.

De beide voorstaande tijdingen, omtrent den voortgang der insurrectie in Valencia en den aantogt van den generaal *Morillo*, worden ook in bijzondere berigten van Barcelona van den 19den dezer bevestigd.

Het *Mémorial Bordelais* meldt onder dagteekening van den 23sten, uit Bayonne:

» Er zijn alhier brieven van Bilbao van den 20sten, door een trincadore onder het bevel van den kapitein *Junoa* aangebragt. Het provinciaal bestuur van Biscaye had een dekreet uitgevaardigd, waarbij alle ingezetenen, in staat zijnde om de wapenen te dragen, worden opgeroepen. Deze maatregel heeft algemeenen schrik verspreid; vrouwen en kinderen verlaten de stad, hunne kostbaarste goederen medevoerende. Omtrent 6000 man hebben zich naar Balmanda, op vier uren afstands van Bilbao, begeven, om aldaar den generaal *Wall*, die met zijne krijgsmagt daar heen trekt, weerstand te bieden. In het gebrek aan geld is van de zijde der junta door eene gedwongene heffing voorzien; een aantal hebben geweigerd dezelve te voldoen, doch zijn dien ten gevolge in de gevangenis geworpen. Ieder oogenblik verwachtte men de tijding van een beslissend gevecht.

» *El Pastor* bevindt zich te St. Sebastiaan; voor twee dagen heeft hij eene militaire wandeling buiten de vesting gedaan, doch geene vijanden ontmoet. Sints den 10den is er alzoo niet voorgevallen.

» *Eraso* heeft in Navarre ongeveer 500 man bijeen gebragt.

» Onder de geruchten, die zich dezen avond verspreiden, behoort ook, dat *Merino* geslagen en gevaarlijk gekwetst was geworden. Evenwel verdient dit grootelijks nader bevestigd te worden, want ook hier weet men valsche tijdingen rond te dragen, en hetgeen men tot nu toe met genoegzame zekerheid vernomen heeft, maakt het vorige vrij onwaarschijnlijk.»

Meer en meer begint men zich alhier te verwonderen, dat het bestuur geene latere en meer officiele tijdingen weet mede te deelen. De weg over Saragossa naar Madrid verschilt niet meer dan 24 uren met den gewonen, zoodat men des noods tot den 22sten van het gebeurde in deze hoofdstad konde onderrigt zijn, terwijl thans de laatste berigten tot den 13den zijn gedagteekend. Men vermoedt dus, dat de gemeenschap door Arragon even als door Kastilien is afgebroken.

— De Russische gezant zal den 6den der volgende maand, zijnde den naamdag van keizer *Nikolaas*, een ongemeen prachtig feest geven.

— In onderscheidene koopsteden worden petitien aan de kamer van afgevaardigden rondgedragen, om in de volgende zitting het stelsel der douanen gewijzigd, en de inkomende regten zoo veel mogelijk verminderd te zien.

— Te Lyon hebben de werklieden der zijde-fabrieken op den 23sten eene openbare lijkdienst doen vieren voor hunne makkers, die in den opstand, welke voor twee jaren op denzelfden dag plaats had, het leven hebben gelaten.

— Heden (28 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 102,60; op tijd 102,55; 3 pCt. kont. 75,25; op tijd 75,35; Nap. renten kont. 91,60; op tijd 91,50; Sp. perpet. kont. 61⅞; op tijd 61¾; 3 pCt. kont. 36⅛; op tijd 36¼; Cortes geopend 17.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den December.

De *Staats-Courant* van heden, behelst den franschen en hollandschen text van de, op den 18den ll., te *Zonhoven* gesloten militaire overeenkomst. Zoo wij vernemen zijn de 13de en 14de afdeelingen infanterie, alsmede een eskadron huzaren, bestemd om het tegenwoordig garnizoen van Maastricht af te lossen, en zoude reeds morgen een gedeelte dier troepen zich derwaarts op weg begeven.

— Door het stedelijk bestuur van 's Gravenhage, bij [illegible] van den 8sten der vorige maand, aan H. K. H. [illegible] Prinses *van Oranje* het aanbod gedaan zijnde [illegible] de stad behoorende wederhelft van den grond en [illegible] het gebouw, door H. K. K. H. tot een hospitaal [illegible] den naam

Willens-hospitaal, bestemd en ingerigt, zijnde die der andere helft door de Vorstin uit eigen fondsen aangekocht, – zoo heeft het bestuur het genoegen gehad, daarop een allervleijendst antwoord, onder dagteekening van den 13den November, te bekomen, waarbij H. K. K. H., op de meest verpligtende wijze den eigendom aanvaardt van het stads gedeelte van het hospitaal, onder betuiging van Hare opregte aandoening en erkentelijkheid voor de in bovenstaande missive vervatte gevoelens en het daarbij aangeboden geschenk, en met verdere te kennengeving, dat H. K. K. H. het voorregt genietende, om door de dierbaarste en roemrijkste banden aan het Land verbonden te zijn, welks bevolking ieders achting heeft mogen wegdragen, een dubbel genoegen zal vinden, om het lot der ongelukkigen onder die bevolking en derzelver verdedigers te helpen verzachten.

— Men meldt uit Berlijn van 27 ll., dat HH. KK. HH. de Prins en Prinses *Frederik*, benevens hoogstderzelver Dochter, Prinses *Louise*, daags te voren uit 's Hage aldaar zijn aangekomen.

'S GRAVENHAGE, den 1sten December.

Thans bij de Tweede kamer der Staten-Generaal ingekomen zijnde de wijzigingen door de Regering in de begrootings-ontwerpen gebragt, zoo zullen de werkzaamheden, naar men te gemoet ziet, achtervolgens worden voortgezet. Nopens het ontwerp van wet omtrent de grondbelasting voor 1834, verneemt men dat de regering gemeend heeft, na eene opzettelijke en zeer ernstige overweging, van al het daaromtrent door de leden der kamer aangevoerde, op hare gedane voordragt te kunnen terugkomen; zoodat er een geheel nieuw ontwerp omtrent de grondbelasting aan de vergadering zal worden ingezonden. De veranderde aan te bieden wet zal van gelijken aard zijn, als de wet voor 1833 aangenomen, doch bij deze was de toepassing van het kadaster tot een vierde gedeelte der grondbelasting beperkt, terwijl alsnu die toepassing tot de helft zal worden gebragt, waarbij zal vergezeld gaan eene vermindering tot twaalf opcenten van de twintig op de grondbelasting, nog voor de loopende dienst wordende geheven, waardoor men hoopt dat het bezwaar, hetwelk voor sommige eigenaren verwacht wordt, zal worden weggenomen, en de toepassing van het kadaster geleidelijk zal worden voortgezet. Aan de heffing van de provinciale en gemeente-opcenten zal, zoo doende, geene verandering worden toegebragt, en daardoor zal dienvolgens ook vervallen de vrees van sommigen voor de belemmeringen, welke het wegvallen van deze bepaalde opcenten voor de provinciale of plaatselijke administratiën zou veroorzaken, zoowel als die van anderen, voor het overdrijven van zoodanige opcenten, wanneer geene beperking daaromtrent bij de wet is gemaakt. Overigens is er van regeringswege, omtrent dit onderwerp aangemerkt, dat er geene zorgen van welken aard ook gespaard zijn, om het hoogstmoeijelijke en belangrijke werk van het kadaster naar billijkheid en waarheid tot stand te brengen; dat de laatste hand thans daaraan wordt gelegd, en men zich vleit, dat de werkzaamheden van de staatscommissie, benoemd voor het onderzoek van reclames, naar aanleiding van de wet van 2 Januarij 1832, het kadaster zullen zuiveren van die abuizen, welke in een zoo uitgebreid en zamengesteld werk onvermijdelijk zijn; dat die werkzaamheden aanvankelijk de gelukkigste uitkomsten belooven, en de hoop mogen doen voeden, dat voor het onpartijdig onderzoek, aan de commissie opgedragen, verdwijnen zullen de bij velen bestaande denkbeelden van overdrevene schattingen en van onregelmatigheden in de uitvoering: denkbeelden, welke bereids bij zeer velen der eigenaren en belanghebbenden zijn vervallen, terwijl het getal dergenen, welke van hunne reclamatien hebben afgezien, aanmerkelijk is; maar dat de vruchten van den laatsten maatregel, om aan den kadastralen arbeid die volkomenheid te geven, voor welke dezelve vatbaar is, nog niet in derzelver geheele uitgestrektheid kunnen worden geplukt.

Onder de van regeringswege thans overgelegde stukken behooren:

1°. Een staat der op 1 October 1833 zich in leven bevindende gepensioneerden, ingeschreven in het grootboek der voormalige getierceerde kerkelijke en der buitengewone pensioenen, mitsgaders in het Bijboek der buitengewone pensioenen; waaruit blijkt dat het geboortejaar van den oudsten gepensionneerde is van het jaar 1746; dat er 9 van de voormalige getierceerde kerkelijke pensioenen bestaan, te zamen genietende ƒ 2,493; dat 3957 der op de buitengewone pensioenen voorkomende, eene som van ƒ 1,031,684 trekken; en op het bijboek der buitengewone pensioenen, 273 pensioenen gebragt zijn, welke ƒ 113,708 vorderen; derhalve te zamen 4239 pensioenen, eene som van ƒ 1,147 885 vereischende.

2°. Een staat der op 1 October 1833 zich in leven bevindende gepensionneerden; ingeschreven in het grootboek der gewone pensioenen, welke tot uitkomst geeft, dat er 2730 gepensioneerden ingeschreven zijn, vorderende eene som van ƒ 811,071. De oudste der gepensioneerden is in 1738 geboren.

Bij de antwoorden der Regering omtrent de begrootingswet der uitgaven, wordt betrekkelijk den vorm van gewoon en buitengewoon, waarin dezelve oorspronkelijk was opgesteld, te kennen gegeven, dat de splitsing, in vorige jaren door de leden der kamer voorgesteld, ter sprake is gebragt bij eene staats-commissie, die de geldelijke aangelegenheden des lands heeft in overweging genomen, en verscheidene leden van dezelve vermeend hebben, dat de nu aangenomen vorm welgevallig zoude kunnen zijn, daar zij oordeelden, dat de vaste uitgaven en die welke aan meer afwisseling onderhevig waren, afzonderlijk behooren te worden aangewezen, en dat een cijfer, blijvende beneden de 44 millioenen, voor het gewoon, gunstig zoude kunnen opgenomen worden. Daartoe strekte dan ook het voorstel, om de gewone uitgaven beneden de 41 millioenen te doen blijven. Die splitsing moest echter tot geene bepaalde gevolgtrekkingen leiden, want er was alleen reden van eene éénjarige begrooting, uit welke, ten aanzien van volgende begrootingen, geene verbindtenissen voortvloeiden, en men zou zich dus daaromtrent gerust hebben kunnen verlaten op de volkomene vrijheid der volgende beraadslagingen. Daar intusschen het grooter deel der leden van de vergadering tot het gevoelen schijnt over te hellen, dat men nog voor de volgende dienst denzelfden weg behoort te bewandelen, die ten aanzien van den vorm der begrooting, in de laatste jaren is gevolgd, en het niet kan worden ontkend dat de splitsing, in sommige opzigten, moeijelijk is, terwijl het welligt mogelijk zijn zal, om bij vervolg, en na het plaats vinden van eenen volkomen stand van vrede, meerdere overeenstemming daaromtrent te ontmoeten: zoo heeft men bij de regering dienvolgens besloten het eerst gevormde plan te verlaten en de onderscheiding van gewoon en buitengewoon bij de wet te doen wegvallen.

Nopens het algemeen bedrag der begrooting (54½ millioen) is door de Regering aangemerkt, dat er, met 1833 vergeleken, eene werkelijke bezuiniging van ongeveer *vier ton* is daargesteld, in aanmerking genomen zijnde de onbetwistbare verhooging van de uitgaven wegens de nationale schuld, eene ton uitgespaard op het kadaster en de groote wegen, enz. Zoodanig eene vermindering van nagenoeg ƒ 400,000 wordt geenszins onbelangrijk geacht, wanneer er acht wordt geslagen, dat op de begrooting van 1833 de som van ƒ 2,000,000 buiten beschikking gesteld is, eene bepaling waarop voor dat jaar niet zal worden teruggekomen, en dat wederom voor 1834 eene zoodanige bepaling, voor eene gelijke som, is voorgedragen, welke dus het onmiskenbaar bewijs oplevert, dat de regering wederom al het mogelijke doen zal, om de uitgaven successief tot het laagste peil te brengen, waarvoor dezelve vatbaar zijn.

Omtrent de algemeene bedenkingen op het buiten beschikking stellen van twee millioenen guldens, wordt gezegd, dat niet vooraf kan worden gezegd op welke posten der begrooting eene zoo belangrijke som zal worden verminderd, en de indeeling daarvan zoude dus ten eenenmale ondoenlijk zijn zonder de dienst te belemmeren. Voor het loopende jaar heeft men aan het uitgedrukt verlangen van de vergadering, tot het buiten beschikking houden van twee millioenen voldaan, en zal men voor 1834 al wederom al het mogelijke doen om op zoodanige bepaling niet terug te moeten komen.

Betrekkelijk vele door de leden opgegevene bezuinigingen, is van de zijde der Regering de aanmerking herhaald, die reeds in het vorig jaar was aangevoerd, dat het gouvernement, ook bij den opregtsten wensch om aan het verlangen der Staten-Generaal te voldoen, zich echter, bij de beoordeeling van voorgedragene maatregelen tot bezuiniging, bepaaldelijk de vraag moest voorstellen, of dezelve ook slechts schijnbaar zouden zijn? en of, in sommige gevallen, eenige vermindering van uitgave wel tegen de mogelijke bezwaren van den maatregel zouden kunnen opwegen. Voor het tegenwoordige zou men niet overgaan tot de behandeling der vraag of en welke bedenkingen er tegen sommige der voorgestelde maatregelen zouden kunnen bestaan, maar daarentegen niet onopgemerkt laten, dat dezelve voorzeker niet die besparingen zouden ten gevolge hebben, welke men zich daarvan schijnt voor te stellen; terwijl over het algemeen nog is aangemerkt, dat alle middelen van bezuiniging, ook bepaaldelijk door vereeniging van departementen en andere staats inrigtingen, tot die punten behooren welke niet uit het oog worden verloren.

Omtrent de sommen die voor de oude schuld op de begrooting zijn uitgetrokken, zijn bedenkingen in het midden gebragt over het bedrag van de afgetrokken som wegens het gedeelte waarvan het rijk eventueel zal kunnen worden ontlast, en is de vraag gedaan of die som wel uitsluitend op de 2½ pCt. schuld kan worden verminderd, maar ook niet zoude moeten vallen op de schulden van het syndicaat. Hoofdzakelijk is daarop geantwoord, dat, nadat gedurende de laatste jaren bij de begrootingen $\frac{16}{31}$ van de nationale schuld zijn afgetrokken, maar te gelijk in de voldoening van dit gedeelte door buitengewone middelen is voorzien, men, bij het opmaken der begrooting, in opzettelijke overweging heeft genomen, of het, vermits nu voor als nog tot geene buitengewone voorzieningen wordt overgegaan, niet raadzaam zijn zou, om bij het uittrekken van den post, toe te naderen tot de meer waarschijnlijke resultaten, welke de loop der onderhandelingen in dit opzigt doen vooruit zien; en men heeft zich toen niet mogen ontveinzen de weinige waarschijnlijkheid, dat $\frac{16}{31}$ van de nationale schuld ~~van eldere zal worden voldaan~~, en men heeft gevoeld dat, wanneer de schikking zal zijn tot stand gekomen, vóór den verschijndag van het eerste halfjaar rente, men ook, in dat geval, nog tot eenen buitengewonen maatregel of voorziening, van welken aard dan ook, zoude moeten komen, indien meerder op den post der rentebetaling wordt verminderd, dan volgens de bestaande uitzigten daarvan zal kunnen vervallen, en hierom heeft men zich gemeend te moeten bepalen tot het aftrekken van de ƒ 8,400,000, tot welker wegvalling die uitzigten zich thans bepalen. Even als vroeger, is die vermindering uitsluitend gebragt op de werkelijke 2½ pCt. schuld, omdat er geene nieuwe gronden voor eene andere handelwijze zich hebben voorgedaan, en omdat het onraadzaam voorkomt de zaak te vermengen met beschouwingen, omtrent de betrekkingen van het amortisatie-syndicaat, en omdat, welke beschikkingen ook daaromtrent mogen worden gemaakt, de schuldvernieuwing in allen gevalle tot ontlasting van de staatsbegrooting behoort te verstrekken.

Ten opzigte der aflossing van de nieuwe schuld is hoofdzakelijk aangemerkt, dat men gemeend heeft alleen die te moeten brengen, welke krachtens de bestaande wettelijke bepalingen maandelijks moeten voortgaan, dat is de uitlotingen van de 5 percents obligatien; dat de schatkistbilletten, door het emplooi in de leening van 1832 en door de uitlotingen van 1832 en 1833, reeds met een derde zijnde verminderd, alzoo eene intrekking hebben ondergaan, ver te boven gaande, die welke bij derzelver creatie was voorzien, waaruit dan ook omtrent derzelver koers de meest voldoende gevolgen zijn voortgevloeid, maar men tevens geoordeeld heeft alsnu de gewone begrooting voor 1834 niet met een post van derzelver uitloting te moeten bezwaren; zullende de houders veeleer verbeiden de maatregelen van algemeene intrekking die vroeger of later zullen genomen worden; dat de 6 pCt. obligatien door de intrekking in de leeningen van 1832 en 1833 terug gebragt zijn tot een kapitaal van *zes* millioenen guldens, waarvan zeker de uitloting niet wordt verlangd, en derzelver houders ook verwachten den algemeenen maatregel tot intrekking, welke nog in de tegenwoordige zitting der vergadering zal worden voorgedragen; en dat men vermeend heeft dat de tijd nog niet gekomen was, om bepaalde voorstellen te doen omtrent de amortisatie van de 5 pCt. werkelijke schuld, daar derzelver uitgifte voor de leening van 1833 niet geheel is afgeloopen, en de algemeene staat der geldmiddelen het noodzakelijk gemaakt heeft het doen van voorstellen om nog eenige uitgifte in het volgend jaar te doen: Zoodat bij het bepalen van eene som voor amortisatie die uitgifte zou hebben moeten vermeerderen, en zoodanige voordragt dus niet kan worden verwacht, daar zij tot de geenszins ongegronde aanmerking hebben aanleiding gegeven, dat in de amortisatie van eene gevestigde schuld door nieuwe leening wierd voorzien: zoodat men gemeend heeft dit onderwerp te moeten laten rusten, om daarop terug te komen, wanneer, na herboren rust, eene meer duurzame regeling van hetzelve zal kunnen plaats vinden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten December.

Het bestuur schijnt zeer bevreesd geweest te zijn, dat de door de polen-vrienden aangelegde viering van den jaardag der poolsche revolutie, op eergisteren, tot ernstige ongeregeldheden of onlusten aanleiding konde geven, immers te oordeelen naar hetgeen de *Courrier* verzekert, volgens wiens zeggen een geheel bataillon troepen, een eskadron kavallerie en zelfs twee stukken geschut gereed

stonden, om bij het eerste gevaar toe te schieten of gebruikt te worden.

— Te Yperen is tot afgevaardigde, in de plaats van den heer *de Robiano*, gekozen zekeren heer *Vuylsteke*, gemeente-ontvanger van Yperen, volgens den *Courrier*, een afhangeling van degenen, die in dien omtrek zich geheel naar den wil van den heer *de Meulenaere* en den bisschop van Brugge voegen. Van de 1316 kiezers waren 372 opgekomen.

— De *Messager de Gand* deelt een staat mede van het getal belgische reeders, het getal hunner schepen, derzelver tonbedrag en van de havens, waar dezelve zich bevinden. Volgens dezen staat bevinden zich in Belgie 19 reeders, of handelhuizen die schepen uitrusten, hebbende te zamen 50 handelvaartuigen, gezamenlijk houdende 24,730 ton, en houden daarvan 26 in hollandsche havens, te Rotterdam, Amsterdam of Vlissingen, hun verblijf, en zijn er 24 in Belgie, te Antwerpen, Brugge, Ostende, of op de werf.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg, 96,95¾; Metall. 96⅝; Braz. 66⅛; Sp. 57$\frac{15}{16}$; 3 pCt. 36¼; Uitgestelde 11$\frac{5}{16}$; Sicil. 90¾ Rom. L. 90¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten November.

Men verzekert dat het gouvernement door den telegraaf berigten uit Madrid tot den 20sten dezer heeft ontvangen, welke onder andere de officiele tijding zouden bevatten, dat de generaal *Cruz*, als minister van oorlog, door den generaal *Zurco del Wall* werd vervangen; echter is hiervan niets dan bij gerucht bekend geworden.

De dagbladen der zuidelijke departementen deelen onder dagteekening van den 16den bijzondere brieven uit de hoofdstad mede, welke insgelijks van die wijziging in het bestuur melding maken. Zoo wel bij de bezetting als bij de bevolking moet de verbittering tegen de beide ministers *Zea* en *Cruz* dagelijks toenemen, en onder anderen op den 15den op het punt zijn geweest van tot eenen opstand over te slaan. De graaf *de Las Amarillas* had zich dien ten gevolge bij de Koningin Regentes vervoegd, en deze het gevaar, waaraan men zich door eene voortdurende weigering mogt bloot stellen, levendig voorgedragen. De heer *Zea* daarbij tegenwoordig had zijnen ambtgenoot verdedigd, doch men was eindelijk tot het besluit gekomen aan de openbare meening immers ten halve toe te geven en het bestuur van oorlog aan een ander op te dragen. Bij voortduring scheen de Regentes een onbepaald vertrouwen in den nieuw benoemden minister van binnenlandsche zaken te stellen, door wiens tusschenkomst inderdaad onderscheiden verbeteringen en aanmerkelijke bezuinigingen, onder anderen op de civiele lijst, waren ingevoerd.

Men had voorts te Madrid het berigt ontvangen dat te Benavente een opstand was uitgebroken, en onmiddellijk waren er troepen afgezonden om dien te keer te gaan. De strengste maatregelen werden er genomen om zich de getrouwheid der bezetting, waarop men niet al te zeer meende te kunnen rekenen, te verzekeren. Een paar dagen voor het afzenden dezer berigten was er in alle de kazernen een naauwkeurig onderzoek gedaan en men vond hier en daar aanzienlijke sommen gelds, voorzeker door de aanhangers van don *Carlos* tot het omkoopen der troepen bestemd.

— Ten aanzien der noordelijke provincien meldt het ministerieel Avondblad, dat de generaal *Sarsfield* zich op den 23sten te Villa Real d'Alava, tusschen Vittoria en Irun bevond; en dat de gouverneur van Santander en eenige andere personen van aanzien, die door de insurgenten gevangen werden gehouden, zijn losgelaten en behouden te St. Sebastiaan aangekomen.

De eerste dier tijdingen, die, zoo zij zich bevestigde, inderdaad belangrijk zoude zijn, wordt echter door velen in twijfel getrokken, niet alleen omdat van de bezetting van Vittoria nog nimmer officieel is gebleken, maar veel meer nog, omdat de weg van deze plaats naar Villa Real op een afstand van twee dagreizen, onderscheiden positien oplevert, die door de insurgenten met het best vooruitzigt houden verdedigd worden.

Het *Memorial Bordelais* van den 27sten dezer bekent openlijk, dat men alle de tijdingen, die van de grenzen worden aangebragt, met mistrouwen moet opnemen, omdat er kennelijk onwaarheden worden rondgestrooid. Zoo verhaalde men reeds twee dagen vroeger te Bayonne, dat Bilbao door de troepen der Koningin was bezet, doch men hield zich tevens overtuigd, dat dit berigt voorbarig was, daar de insurgenten te Balmacidas op den weg van Tolosa naar Bilbao 5000 man hadden verzameld en zich tot eenen geduchten tegenstand, indien het leger al tot zoo ver mogt doordringen, gereed maakten. De tijding der bezetting van Vittoria, welke trouwens hier nog altijd betwijfeld wordt, was volgens den zelfden berigtgever bevestigd door het getuigenis van vijf geestelijken, die deze stad op den 20sten, toen zij door *Sarsfield* bezet zet werd, hadden verlaten.

— Men verzekert heden dat de Koning het ministerie van buitenlandsche zaken aan den maarschalk *Gérard* heeft opgedragen, en zulks ten gevolge van eenen hoogen twist tusschen den maarschalk *Soult* en den hertog *van Broglie* over de spaansche aangelegenheden. Nog verhaalt men, dat den maarschalk *Clausel*, die eerstdaags van Algiers terug wordt gewacht, het opperbevel over alle de Fransche bezittingen op de Afrikaansche kust zal worden opgedragen.

— De verkiezingen voor de departementale raden vallen bij voortduring gunstig voor het gouvernement. De kiezers het oude koningschap toegedaan nemen, met weinige uitzonderingen, geen deel aan de stemming en leveren protest protest op tegen de wet, die een zoo groot gedeelte der bevolking van de staatkundige regten beroofd.

— Heden (29 *Nov.*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 102,50; op tijd 102,55; 3 pCt. kont. 75,40; op tijd 75,35; Nap. renten k. 91,65; op tijd 91 70; Sp. perpet. kont. 62⅜; op tijd 62; 5 pCt. op tijd 56⅜; Cortes geopend 17.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 29sten November.

De officier, die in den avond den 3den April ll., het bevel aan de hoofdwacht voerde, is door den krijgsraad gecasseerd en tot twee maanden gevangenisstraf veroordeeld.

— Z. K. H. de kroonprins van Pruissen, is den 25sten November te Stuttgard aangekomen, om den koning van Wurtemburg te bezoeken.

— De eerste kamer van het koningrijk Wurtemburg heeft zich niet vereenigd met het door de tweede kamer genomen besluit omtrent de vrijheid der drukpers. Inmiddels hebben de drukkers, die in Stuttgardt gezeten zijn, aan *Dr. Schott*, den voorsteller van het afschaffen der censuur, eenen prachtigen, met een toepasselijk opschrift en lauwerkransen versierden, beker ten geschenke aangeboden, als een bewijs hunner dankbaarheid over dat voorstel.

— Den eersten December zullen de Stenden van het hertogdom Saksen-Weimar buitenwoon bijeen komen, om de door de toetreding tot het Pruissisch tolstelsel, hetwelk met het begin van 1834 zal ingevoerd worden, noodzakelijk gewordene wijzigingen in het bestaande stelsel van financien vast te stellen.

— Men verzekert, dat, tot voltalligmaking der hongaarsche regimenten, 25,000 rekruten aan den landdag van Hongarye gevraagd zullen worden, en dat ter gelijken tijd het inlijven van Dalmatie met Hongarye zal tot stand komen.

— Uit Zwitserland schrijft men dat de Fransche gezant, die tot nu toe gewoon was, zich even als de overige diplomaten te Bern op te houden, eerlang zijn verblijf te Solothurn zal vestigen.

— Berigten uit Belgrado, van den 13den dezer, bevestigen ten volle dat de Porte de bassas van Scutari en Janina heeft doen vervangen, en aan alle de vorderingen der Albanezen, die zich tegen hun gezag hadden verzet, heeft toegegeven, onder onderen met de verzekering, dat zij in het genot van hunne oude instellingen en voorregten zullen blijven, en dat er geene verdere pogingen zullen gedaan worden, om nieuwigheden in te voeren. Men was niet zonder vrees, dat dit besluit de bevrediging van Bosnien, waar de goede orde nog geenszins verzekerd is, zal bemoeijlijken.

— Van Livorno schrijft men van den 20sten dezer, dat twee dagen vroeger het kind, waarvan de hertogin *van Berry* in de citadel van Blaye beviel, aldaar was overleden. De Spaansche gezant, die onlangs te Lucca aankwam, is volgens dezelfde berigten, aldaar zeer vriendelijk ontvangen, doch in geen officieel karakter erkend.

— Te Weenen waren den 21sten November genoteerd: 5 pCt. Metall. 93¾; 4 pCt. 82⅞; Bank-actien 1201.

ENGELAND.

LONDEN, den 30sten November.

De markies *van Funchal*, buitengewoon minister van H. M. de koningin van Portugal, is alhier, na eene kortstondige ziekte, overleden.

— De laatste berigten van Lissabon alhier ontvangen, zijn van den 22sten gedagteekend en vermelden, dat de beide vijandelijke legers zich nagenoeg in dezelfde positiën bevonden. Sedert de vermeestering van de koornmolens te Pernes, was er niets belangrijks voorgevallen; doch het hoofdkwartier van den generaal *Saldanha* werd naar Santieiria verlegd, welke plaats omtrent twee mijlen van Cartaxo verwijderd is, en waardoor de beide partijen elkander zoo zeer waren genaderd, dat de voorposten meermalen in aanraking kwamen. Men verwachtte dus dat de hoofdmagt van dom *Pedro* eerstdaags eenen algemeenen aanval op Santarem zoude beproeven. De magt van dom *Miguel* was korteling met twee à drie duizend man, uit de Noordelijke provinciën geligt, versterkt, doch het scheen hem nog meer voordeel te doen, dat de ontevredenheid, vooral onder vreemdelingen die zich in dienst der jonge Koningin hebben begeven, dagelijks toenam en vele tot desertie uitnoodigde. Op den zuidelijken oever van den Taag hadden de Miguellisten de bezetting van Alcacer-do-Sal aanmerkelijk versterkt, en vreesde men, dat zij eenen aanval op St. Ubes bedoelden, welke plaats slecht van verdedigings-middelen was voorzien.

— Don *Carlos* bevond zich nog steeds te Castello-Branco.

— Berigten uit Mexico van den 10den October, vermelden, dat de president der republiek, de generaal *Santa Anna*, weinige dagen te voren, eene beslissende overwinning op de opstandelingen had behaald, zoodat men vertrouwde dat thans de rust zoude hersteld zijn.

— Van Jamaica heeft men berigten tot den 12 der vorige maand, vermeldende, dat de gouverneur bij de opening der wetgevende kamers eenige dagen te voren, de aanstaande invoering der bill tot afschaffing der slavernij had aangekondigd, en bij het adres van antwoord bereidwilligheid gevonden om de bepalingen dier maatregelen in naauwkeurige en onbevooroordeelde overweging te nemen.

— De laatste berigten uit Ierland luiden min gunstig dan zulks eenen geruimen tijd het geval was. In onderscheidene streken beginnen de rustverstoorders zich op nieuw aan gewelddadigheden schuldig te maken. Een der meest bekende dagbladen *the Pilot*, dat door het bestuur vervolgd wordt, ter zake van eene openbare uitnoodiging om zich van Engeland los te scheuren, is te Dublin, hoewel door *O'Connel* verdedigd, door de gezworenen aan het misdrijf van oproerige schriften te hebben verspreid, schuldig verklaard.

— Gisteren stonden de fondsen genoteerd, als volgt. 3 pCt. gecons. 88⅞; Ned. 2½ pCt. 49⅞, 50; 5 pCt. 93⅞, 94; Portug. 69¾.

Prijscourantje der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, *den 30sten November.*

NEDERLANDEN.	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure.		pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ure.
Werkel. schuld	2½	49 1/16	49 3/8	49 5/16	Cert. dito 1831	5	92 1/2	92 5/8	92 1/2
Dito dito	5	93 1/16	93 1/8	93 1/16	Obl. te London	5			
Uitgestelde dito	..				Certif. te Hamb.	5			
Kansbill. dito	....	22 1/8	22 3/16	22 1/8	Inschrijv. Assig.	6	65 1/8	65 7/8	65 7/8
Amort. Syndic.	4½	88	88 1/8	88 1/4	Certificat. dito	6	65 7/8	66	66
Dito dito	3½	71 1/2	71 5/8	71 1/2	POLEN.				
Schatkistbiljett.	6	102 1/2		102 1/4	Aand. Loot. fl. 300.				
Oorlogslasten	5	100 1/8			PRUISSEN.				
Leening 1831	6	103			Dito dito fl. 50.				
Handel-Maats.	4½	97 1/2	97 3/4	97 5/8	OOSTENRIJK.				
FRANKRIJK.					Dito dito *f* 100.				
Inschr. Grootb.	3				Dito dito » 250.	4			
ENGELAND.					Metalliek	5	92 3/4		
Dito per 12 Aug.	3				Dito Lond. gen.	5			
SPANJE.					Dito	2½			
Certificat. Amst.	5	57 1/4	57 5/8	57 1/2	Oblig. *Goll & C.*	5	96		
Dito *f* 1000	3	36 7/8			Dito	4			
Uitges. 3 pCt. Sch.	5	11 3/4			Cert. Stadsb. dit.	2½			
Cort. Bons Lond.	5	17 1/2			Ween. Bankact.	3			
NAPELS.					DENEMARKEN.				
Certificat. *L & B*	5				Leening te Lond.	3			
Dito *Falc. & C.*	5				BRAZILIEN.				
Leen. Lond. *R.*	5				Dito *Rotschild.*	5			
RUSLAND.					GRIEKSCHE.				
Obl. *Hope* 1798/1816	5	101 3/8			Dito te London.	5			
Dito dito 1828/1829	5	101 3/8							

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam, van Zondag 1 December, was de handel in Hollandsche fondsen van geen groot belang. In vreemde ging weinig om; alleen in Perpetuelen is iets gedaan. De prijzen waren als volgt. Integralen 2½ pCt. 49 3/8, 5/16; Holl. 5 pCt. 93 1/16; Kansbill. 22 3/16; Perp. 5 pCt. 57 5/8.

Getrouwd:

P. EVEKINK, van *Zutphen*,

EN

A. C. BROESE.

KAMPEN, den 28. November 1833.

*** De Gecommitteerden der Polder-Besturen van *Vlijmen*, *Engelen*, *Bokhoven*, *Hedikhuizen*, enz., zullen, op Woensdag den 11den December 1833, des voormiddags ten 11 ure, te *'s Hertogenbosch*, in het Stads-Koffijhuis bij WILLEM KEGGERS, publiek aanbesteden:

Het BOUWEN eener nieuwe *Sassluis*, aan het Hellent onder *Hedikhuizen*, met de leverancie van alle daartoe benoodigde Materialen en Bouwstoffen.

De bestekken zullen acht dagen te voren ter lezing liggen, te 's Hertogenbosch, bij *W. Keggers*, in het Stads-Koffijhuis; te Vlijmen, bij *J. van Heesbeen*; op de Haarsteeg, in het Regthuis, bij de wed. *van den Hengst*; te Bokhoven, bij *Franciscus van Eyck*; te Well, bij *E. van Genderen*; te Heusden, in het Wapen van Amsterdam; te Gorinchem, in de Korenbeurs; te Sliedrecht, in de Zwaan; te Giessendam, bij *Gerrit Blom*; te Hardinxveld, in de drie Snoeken; te Werkendam, in de Zwaan; te Drunen, bij *J. Brands*; alwaar de teekening mede ter visie ligt en door wien *in loco* op Maandag den 9den December 1833, van des morgens *negen* tot des namiddags *drie* ure op de plaats, de noodige aanwijzing zal gedaan worden en de noodige illucidatie te bekomen zijn; alsmede bij den Heere President van Gecommitteerden, van gezegde Polder-Besturen.

OPENBARE VERKOOPING.

Door den Notaris BOONZAJER, residerende te *Gorinchem*, zal, in *den Doelen* aldaar, op Maandag den 9den December 1833, ten inzetting, en op den 16den dier maand, beiden des namiddags ten *drie* ure, ter finale verkooping worden opgeveild:

Eene hechte en van onderscheidene Behangen, vrolijke Boven- en Beneden-Vertrekken, en van alle verdere gemakken voorziene dubbele HEERENHUIZING, TUIN, klein WOONHUISJE, uitgang met OPENPLEIN voor de Heerehuizing, TIMMERSCHUUR en groote HOUTLOOTSEN; - alles bij en aan elkanderen binnen *Gorinchem*, aan den Scheepstimmerwerf en aan de monden der Stads Groote- en Kalkhavens en Rivier-Wal, op en over allen welken het een en ander een onbelemmerd uitzigt heeft; gemerkt lett. B, n°s 434-37, kadaster sectie C, n°s 506, 7, 8, 10 en 12.

Alles breeder bij Billetten; en nadere onderrigting te bekomen bij den gemelden Notaris BOONZAJER.

*** Op Vrijdag den 20sten December 1833, voormiddags ten *tien* ure, zullen te *Neerijnen* in den Tielerwaard, in het openbaar bij partijen of in massa worden verkocht:

Ongeveer 750 stuks IJPEN- of OLMEN BOOMEN, waaronder vele zeer zware en geschikt tot Werkhout; staande die allen zeer nabij den *Waaldijk*, waardoor derzelver vervoer te water gemakkelijk is. - De voormelde Boomen zijn inmiddels *uit de Hand te Koop*, en informatiën te bekomen, door *gefrankeerde* brieven, ten kantore van den Notaris H. C. BEIJERMAN, te *Waardenburg* bij *Z.-Bommel*.

SCHOUWBURG TE BREDA.

MET HOOGE GOEDKEURING.

Het Gezelschap Operisten van *Amsterdam*, onder Directie van *J. H. DESSAUR*, zal het genoegen hebben te vertoonen: Op Dingsdag den 3den December 1833. DER FREISCHUTZ, groote vermaarde, origginele Duitsche Opera, in *vier* bedrijven; versierd met alle daartoe behoorende costumes, verlichtingen en verder groot spectakel; muzijk van *C. M. von Weber*.

Wegens de uitgebreidheid dezer Opera, kan *geen* Nastuk plaats hebben.

Aanvang precies ten *half zeven* ure, einde ten *tien* ure.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office Londen, voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, te *Londen*, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld van *Rotterdam*, *Hellevoetsluis*, *Brielle* of *Scheveningen*, naar gelang van ijsgang of andere verhinderingen, iederen Woensdag en Zaturdag.

De Riviervaart niet gestremd zijnde, is het vertrek van *Rotterdam* bepaald op:

Woensdag den 4. December, des morgens ten 7 ure.
Zaturdag — 7. ——— — ——— — 7 —

Nadere inlichting bij de Agenten, {W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

*** Bij JOH. NOMAN & ZOON, Boekhandelaars te *Zalt-Bommel*, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden, en mede te bekomen bij BROESE & COMP., te *Breda*:

I. GEDENKWAARDIGHEDEN *uit het Leven der Hertogin VAN BERRY*, van haar Huwelijk tot na hare Gevangenneming te *Nantes*; op velin papier, met portret, in gr. 8°. . . . . *f* 1,20.

En aan de H. H. Inteekenaren verzonden:

II. MAGAZIJN VAN TUINSIERADEN, in gr. 4°, met fraaije gekleurde platen, van n°. 9 tot 16.

De laatste 8 nommers volgen nog dit jaar.

Bovengenoemden blijven met succes debiteren:

III. VERHAAL *van de Belegering der* CITADEL VAN ANTWERPEN, *door het Fransch Leger in December* 1832, gevolgd: 1° met een breedvoerig plan der aanvallen. 2e met eene juiste fraaije kaart der Schelde en 3e door Bijlagen, door L. W. T., voormalig Officier der genie; met titelplaat en vignet, op velin papier, in gr. 8°. . . . . » 2,40.

*** G. J. A. BEIJERINCK, Boekhandelaar te *Amsterdam*, geeft HEDEN uit en heeft alom verzonden:

I. ALMANAK *voor het Schoone en Goede*, voor 1834; verzameld door Mr. C. P. E. ROBIDÉ V. D. AA, met platen en het portret van H. K. en K. H. de Prinses *van Oranje*; gegraveerd door P. VELIJN, in karton en koker, verguld op snee. . . . . *f* 1,80.

II. ——— *voor de Jeugd*, voor 1834, door de Wed. A. B. VAN MEERTEN en Mr. C. P. E. ROBIDÉ V. D. AA, met 12 plaatjes à 90 cents. Gekleurd in karton en koker. » 1,30.

III. GEDICHTEN van C. G. WITHUIJS, Iste deel, in gr. 8°. . . . . » 3,60.

IV. DE KRAGHT VAN DE GODSDIENST, in karakterschetsen uit de Nederlandsche Geschiedenis. In twee deelen, Iste deel met vignet, in gr. 8°. . . . . » 3,60.

V. HET BEGINSEL DER DOODSTRAF GETOETST *aan de Leer der Openbaring en van het Christendom*, in gr. 8°. . . . . » 0,70.

VI. MUNTINGHE, *Geschiedenis der Menschheid*, naar den Bijbel. Nieuwe uitgave, 6de deel, bij inteekening. » 3,30.

Bovenstaande Werken zijn alle bij de Uitgevers dezes voorhanden.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

ZIET HET LICHT EN IS ALOM AAN HUNNE CORRESPONDENTEN VERZONDEN:

MAGAZIJN VOOR DE REKENKUNST.

VIERDE OF LAATSTE STUKJE DES VIJFDEN JAARGANGS.

Dit 4de stuk, beslaande 82 pagina's druks, bevat, behalve het aanzienlijk aantal OPLOSSINGEN, 41 NIEUWE VOORSTELLEN in de *Eerste Afdeeling*, 14 in de *Tweede Afdeeling* en 14 NIEUWE VRAGEN in de *Derde Afdeeling*; benevens verscheidene CHARADEN en LOGOGRIPHEN.

Deze *Jaargang* voor 1833, beslaat ruim 18 vellen of 288 pagina's zeer compres gedrukt, en kost voor de Inteekenaars slechts *f* 1,20.

De Redactie belooft, bij den volgenden Jaargang, dezelfde stiptheid in het nakomen der taak, welke zij op zich blijft nemen, en beveelt zich dringend aan, in de voortdurende medewerking van de bekwame Rekenaren, welke haar daardoor zoo standvastig in hare pogingen hebben ondersteund.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.